

ERŐS ISTEN

2 Móz 15, 1-21. Mózes hálaadó éneke:

„Akkor ezt az éneket énekelte Mózes Izráel fiaival együtt az Úrnak: Éneket mondok az Úrnak, mert igen felséges, lovat lovasával a tengerbe vetett. Erőm és énekem az Úr, megszabadított engem. Ő az én Istenem, őt dicsőítem, atyám Istene, őt magasztalom. Az Úr vitéz harcos, „az Úr” az ő neve. Szekereit, hadát a fáraónak tengerbe vetette, válogatott, legjobb harcosai belevesztek a Vörös-tengerbe. Elborította őket a mélység, kőként szálltak a mélybe. Jobbod, Uram, dicső az erőtől, jobbod, Uram, szétzúzza az ellenséget. Nagy fenséggel elsöpröd támadóidat. Ha elszabadul haragod, megemészti őket, mint tarlót a tűz. Haragod szelétől föltornyosultak a vizek, gátként megálltak a futó habok. Megmerevedett a mélység a tenger szívében. Üldözöm, megvan! – így szólt az ellenség. – Zsákmányt osztok mindjárt, kitöltöm a bosszúmat rajtuk. Kardomat kirántom ellenük, kezemmel kiirtom őket. Rájuk fújtál szeleddel, s elborította őket a tenger. Mint ólom merültek el a hatalmas vízben. Kicsoda olyan az istenek között, mint te, Uram? Kicsoda olyan felséges szentségében, félelmetes dicső tetteiben, csodákat cselekvő, mint te? Kinyújtottad jobbodat, és elnyelte őket a föld. Hűségesen terelgeted e megváltott népet, erőddel vezeted őt szent hajlékodbá. Hallják a népek, s beleremegnek, fájdalomban vonaglanak Filisztea lakói. Megrémülnek majd Edóm fejedelmei, Móáb hatalmasait rettegés fogja el, kétségbeesik Kánaán minden lakosa. Rettentő félelem szakad rájuk, hatalmas karodtól néma kővé válnak, míg átvonul a néped, Uram, míg átvonul ez a nép, amelyet kiváltottál. Beviszed, és elülteted őket örökségednek hegyén, melyet lakóhelyednek készítettél, Uram, a szent helyen, Uram, mit kezded tett szilárddá. Az Úr uralkodik örökkön-örökké! Amikor a fáraó lovai a harci kocsikkal és a lovasokkal együtt a tengerbe értek, az Úr visszafordította rájuk a tenger vizét, Izráel fiai azonban szárazon mentek át a tenger közepén. Ekkor Mirjám prófétanő, Áron nővére dobott a kezébe, és a többi asszony is mind kivonult utána dobolva és körtáncot járva. Mirjám így énekelt előttük: Énekeljete az Úrnak, mert igen felséges, lovat lovasával a tengerbe vetett!”

Dob vagyok. Fa és bőr. Varrások és öltések. Kemény és ruganyos egyszerre. Halkan csak dobbanok, rezzenek és pergek, bongok, csengek, ha ütnek. Aztán csak hallgatok. Majd újra zengek és rezdülök mélyen és magasan, lágyan és feszesen, keményen diktálok ütemet, adok meg alapot, lüktetést, rendet és lendületet.

Egyiptomban használnak, felvesznek, letesznek, szolgáló nép munkáját őriző kezek ütnek, nyomnak, tépnek, vernek. „Egy-két, egy-két” – szól az ütem és zajlik a vályogvetés. Monoton koppan a hang kiszáradt vályogfalakon és visszatér. Erős és bántó hang. Parancsol s nem tűr szünetet. Vályogvetők fáradt kezeik alig-alig emelik, kimerültek, kihasználta, sebzettek. Nincs erő, nincs remény, változás, élet.

Nappal az ütem, éjjel a csend. Alszik az őrző, alszik a nép is, csak néhányan virrasztanak s imádkoznak, mormolnak a csendben: hol vagy, szabadító Isten? Hol van az ígéret, a szövetség útja; hogy lesz így olyan sok Izrael népe, mint a tenger fvénye? Hol vagy, hatalmas Isten, teremtő, formáló, kihez hasonló más nincsen...?

Dob vagyok. Fa és bőr. Varrások és öltések. Kemény és ruganyos egyszerre. Tárgy vagyok, tehetetlen. Használnak, felvesznek, letesznek. Becsülnek, megvetnek, gyűlölnék s szeretnek. Egy nap más kézbe kerülök, izzadt tenyér kap fel, fut, rohan az izgatott tömeggel. Elhagyják

a vályogot, a szalmát, a vályogvető formát. Ünnepre készülnek, s majd ünnepet ülnek. Bárányt vágnak, keserű füvekkel húst készítenek, kenyeret most kovász nélkül sütnek. Sietve eszik, ajtófélfájukat bárány vérrrel kenik. Ott vagyok a földön, tarisznyába rejtve-hátha kellek még hangra, pergésre, zengésre, ünnepi örömeinkre. Most azonban csend van, nehéz az éjszaka. Távoli sikolyok, jajkiáltások szűrődnek be az ajtó alatt – s egy árnyék. Félelmetes és dicsőséges egyszerre. Nem emberi lábak... s a szárnyak árnyéka: a szemöldökfát nézi, s továbbáll.

Hajnalodik, mindenki hamar ébred, gyorsan útra kel a nép, viszik, ami fontos, emelik, húzzák s vonják, hátrahagyva mindent, mi nem szükséges. Elindulnak, mert út már csak előre van. Ünnepre visz az út, pusztába, idegenbe.

Engem hátrahagynak, elfelednek. Egyedül maradok. Dob vagyok. Bőr és fa. Használják, felvesznek, letesznek. Ha nem kellek, itt hagynak. Csend van, üres csend.

Aztán finom léptek jönnek, finom kezek kapnak fel, s tesznek el – ki tudja hová visznek...

Neszek és suttogások, gyors léptek és harsány kiáltások következnek most, nagy tömeg vonul. „Csak erre, csak erre!” - kiáltják, férfiak és nők, öregek és gyerekek, mennek, lépnek, futnak el-el-el... s közben imádkoznak. Hallom a csendes imát: „Seregek Ura! Ne hagyj el Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene, aki megjelentél Mózesnek a csipkebokornál a pusztában! Ments meg, ments meg Szabadító Isten!”

Ünnepelni megy a nép, ünnepet ülni a pusztában, mindenki mondja: az Úrnak megszentelt napja lesz ma. De több ez, mint ünnep, új nap, új élet, új kezdet, de hallgasd! Újra csak kiáltás és jajszó vegyül örömbé, beszédbe, nevetésbe: JÖN A FÁRAÓ! JÖN A SEREGGEL! LÓ ÉS LOVAS, ÉS HARCIOCSI A SOK-SOK FEGYVERREL...! Tolong a sok ember, keresnek, kérdeznek: „Hol van Mózes, mi lesz most?” És érzem, hogy félnek és rettegnek!

MOST, MOST, mozdulnék, ha tudnék! Vegyél elő, te kedves, finom kéz, és üss, és pergesd, és kiált: harcba a fáraó ellen! VÉGY ELŐ ritmusra, pergésre: előre a küzdelemre... vagy futás és meneküljön, ki merre lát, üsd rajtam a riadó ritmusát: fuss, fuss, mert jön a vég! Nincs, ki megment, te árva nép...

DE csendben maradok, nem nyúl hozzám a kéz, itt vagyok a holmi közt, s kint is csak a csend, egy halk „Mi lesz most?”... és távoli lódobogás.

Aztán megszólal a hang: „Álljatok veszteg! Lássátok, hogy szabadít meg ma az Úr titeket!” És újra csend lesz, majd halk robaj. Szél fúj és víz csobog, pára száll s ámulat. „Nem lehet, nem igaz...” és „Mindjárt ideér a vég...” Hiszen nincs út, csak előre, a tengerbe. Káprázat s álom: út nyílik a vízen, száraz lesz a mély, mert az ÚR az erős Isten! A Szabadító. Izrael Szentje!

Bizonytalan lábak indulnak a köveken- már száraz, mi nemrég a víz mélyén pihent. Visznek engem is bele, a tenger közepébe, vízfalak rémisztő, szédítő ölelésébe. Áll a víz, vonul a nép, s Istenük harcol értük, tűzoszlopban és füstben zavarja üldözőiket.

Most együtt lép a nép. Nem egyszerre, de összhangban, egy fenséges ritmusban. Csendben, de némán is énekelve. Hitből lépnek és mennek előre- maguk sem tudják, hová, a kiszáradt tengerfenéken. Mögöttük a harci szekerek, mellettük az óriás víz, előttük a puszta – de övük az ígéret: velük van az ERŐS ISTEN! Ő harcol az Övéiért.

Dob vagyok. Fa és bőr. Varrások és öltések. Kemény és ruganyos egyszerre. Tárgy vagyok, tehetetlen. Használják, felvesznek, letesznek. És most visznek. Átvisznek engem is az életbe.

S akkor a víz visszatér, a lélegzet megakad: csodát lát újra Izrael népe, szemük láttára végez Istenük ellenségeivel. Az ERŐS ISTEN a legerősebb emberi hadsereggel. A lélegzet megszakad: százak és ezrek lélegzete, lovak s lovasok fulladnak meg s borulnak örök csendbe. Még háborog a víz, emelkedik, alábbszáll. Aztán csendesen surrognak a hullámok.

Újra csak csend, ámulat és kétség, félelem és döbbenet mindenkiben: kicsoda ez az Isten, aki ezt teszi népéért?

És jön a kiáltás, mely széthasít csendet, ámulatot, döbbenetet: **„ÉNEKLEK...! ÉNEKELJÜNK...! Élek és éneklek! Élek, mert Izrael Istene élni hagy, és akar! Kiválasztott és itt vagyok, hogy megvalljam tetteit!”** Mindenki Mózesre néz, aki ezt kiáltja: **„Erőm és énekem az Úr! Gyertek és zengjék együtt: Vitéz harcos, nincs Őhöz hasonló! Lovat lovasával vetett a tengerbe! A szemünk láttára! Nem álom, nem mese: ez a való! Ez a jövő: az Örökkévaló!”**

És énekel Mózes és kezdenek mások is vele énekelni és ébrednek a hangok s kezdik mind kísérni: „Vitéz harcos az Úr, az ÚR az Ő neve!” És elmondja Mózes, mi történt, és megénekli, hogy ne feledjék, hogy kicsoda az Istene! Az Ő Istenük és mindenki Istene: az EGYETLEN! Így énekel: **„ERŐS ÉS HATALMAS és nincs hozzá fogható, aki megmutatja hatalmát és tapasztalható... Ura a szélnek, tengernek, s víznek, pénznek és fegyvernek, halálnak – életnek. Csak Ő az Úr! Jobbját kinyújtja most is és mindig!** Mózes prófétál, csukott szemmel énekel és mondja: **Pásztorol az Isten! Bevisz a földedre, Izrael szent népe! Más népeket is elűz, más királyokat is megrettent! Bevisz szent helyére, örökséged hegyére, hogy megmutassa: Ő az Úr, téged választott jelül: Ő megőriz téged, mert ÉL.”**

És énekel a nép: igen, Ő él! És mozdul a láb és libben a kéz, csattan a taps és toppan a talp és együtt kiált fiatal s vén: uralkodik az Úr örökkön örökké!

És felkap a kéz, a finom, kedves kéz és feltör a ritmus, pattan a bőr és rebben a hang, és pereg az élet: ...asszonyok tánca, életet lüktet, középen Mirjam énekel: „Lovat lovasával a tengerbe vetett!”

És ott vagyok én, a DOB, a fa és a bőr, varrások és öltések – rabszolgatartónak kegyetlen dobja, és most dobbanok én is és hódolok az ÚRNAK: mert igen fenséges! Nincs hozzá fogható se égen se földön. Táncol a nép és énekel Mózes, Mirjam a ritmus, Isten a győztes!

Dob vagyok. Hangszer és TANÚ. Mert Isten erős, hatalmas, mindenható. Róla szólnak Izrael dicséretei. Tanúja vagyok, hogy sose feledje az ember mikor nem lát csodát, s nem emlékszik régi győzelemre: akkor is **az Úr az Isten!**

TANÚ az Írás. TANÚ az ének. TANÚ a szó. A szívdobbanás: az Úr az ERŐS HARCOS, csak Ő a SZABADÍTÓ.

Ámen!

Thoma László